

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Annotation: CRvB 2003-12-12

Ouden, W. den

Citation

Ouden, W. den. (2004). Annotation: CRvB 2003-12-12. *Uitspraken Sociale Zekerheid*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/22824>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/22824>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

USZ 2004/52 CRvB, 04-12-2003, 02/2054 AW**Verzoek, Terugkomen van, Herhaalde aanvraag, Ambtshalve besluit, Toetsingskader, Kennelijke onjuistheid**

Publicatie	USZ 2004 afl. 2
Publicatiedatum	31 januari 2004
College	CRvB
Uitspraakdatum	04 december 2003
Rolnummer	02/2054 AW LJN
Rechter(s)	Mr. Talman Mr. Zeilemaker Mr. Kooper
Partijen	A, te B, appellant, en het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, gedaagde.
Trefwoorden	Verzoek, Terugkomen van, Herhaalde aanvraag, Ambtshalve besluit, Toetsingskader, Kennelijke onjuistheid,
Regelgeving	Awb - 4:6

» Samenvatting

Een bestuursorgaan is in het algemeen bevoegd een verzoek van de belanghebbende om van een eerder ambtshalve genomen besluit terug te komen inhoudelijk te behandelen en daarbij de oorspronkelijke beslissing – al dan niet in volle omvang – te heroverwegen. Bewoordingen en strekking van art. 4:6 Awb staan daaraan niet in de weg. Indien het bestuursorgaan met gebruikmaking van deze bevoegdheid de eerdere afwijzing handhaaft, kan dit echter niet de weg openen naar een toetsing als betrof het een oorspronkelijk besluit. Een dergelijke wijze van toetsing zou zich niet verdragen met de dwingendrechtelijk voorgeschreven termijnen voor het instellen van rechtsmiddelen in het bestuursrecht. De bestuursrechter dient dan ook het oorspronkelijk besluit tot uitgangspunt te nemen en zich in beginsel te beperken tot de vraag of sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden en, zo ja, of het bestuursorgaan daarin aanleiding had moeten vinden om het oorspronkelijk besluit te herzien.

In de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank overwogen dat, naast de beoordeling van de vraag of sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden, ook dient te worden gezien of appellant feiten of omstandigheden heeft aangedragen die de evidente onjuistheid van het oorspronkelijk besluit aantonen. Die rechtsopvatting wordt door de Raad niet langer onderschreven. De Raad is thans van oordeel dat (kennelijke) onjuistheid van het oorspronkelijk besluit op zichzelf geen beslissende rol speelt.

» Uitspraak**I. Ontstaan en loop van het geding**

Namens appellant is op bij aanvullend beroepschrift aangevoerde gronden hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 19 februari 2002, nr. AWB 01/2119 AW, waarnaar hierbij wordt verwezen.

Namens gedaagde is een verweerschrift ingediend.

Namens appellant zijn nadere stukken ingezonden.

Het geding is behandeld ter zitting van 23 oktober 2003, waar appellant in persoon is verschenen, bijgestaan door mr. A.J.G. Tazelaar, advocaat te Amsterdam. Gedaagde heeft

zich laten vertegenwoordigen door mr. R.N.J. Gordijn en R. Damen, beiden werkzaam bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

II. Motivering

1. Bij zijn oordeelsvorming gaat de Raad uit van de volgende feiten en omstandigheden.

1.1. Appellant is met ingang van 1 juni 1997 bij de KNAW in dienst getreden als Hoofd Financiën en Administratieve Organisatie. Voorafgaande aan zijn aanstelling hebben partijen afspraken gemaakt omtrent de kosten van een door appellant te volgen opleiding tot financieel controller en het daarvoor te verlenen studieverlof. Deze afspraken zijn indertijd neergelegd in een door appellant geakkordeerde brief van gedaagde.

1.2. Aan appellant is op zijn verzoek eervol ontslag verleend per 1 november 1999. Op 23 maart 2000 heeft de raadvrouw van appellant gedaagde verzocht om, naast een definitieve beslissing over de uitbetaling van de bij de beëindiging van het dienstverband resterende vakantie-uren, over te gaan tot uitbetaling van de op het salaris ingehouden laatste termijn van de voor appellant betaalde studiekosten en van het door appellant voor het volgen van de opleiding opgenomen studieverlof.

1.3. Bij besluit van 14 juni 2000, na bezwaar gehandhaafd bij het bestreden besluit van 1 mei 2001, heeft gedaagde ingestemd met uitbetaling van 90 van de in totaal 180 resterende vakantie-uren en de verzoeken voor het overige afgewezen. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep van appellant ongegrond verklaard.

2. De studiekosten.

2.1. Omtrent de studiekosten is bij de aanstelling afgesproken dat deze vanaf 1 juni 1997 door de KNAW zouden worden vergoed, dat per dienstjaar 1/3 van het totaal zou worden kwijtgescholden en dat, in geval van tussentijdse beëindiging van het dienstverband van de zijde van appellant, het restant door appellant zou moeten worden terugbetaald. Met het oog op het ontslag van appellant heeft gedaagde hem bij brief van 15 oktober 1999 medegedeeld dat de laatste van de drie termijnen, ad f 5.451,52, nog open stond en op de laatste salarisbetaling zou worden ingehouden. Tegen dit besluit heeft appellant geen rechtsmiddel aangewend. Evenmin is hij opgekomen tegen de verrekening op zijn salarisspecificatie. Eerst bij het onder 1.2 vermelde verzoek van 23 maart 2000 heeft hij gevraagd de verrekening van de studiekosten ongedaan te maken. Dit verzoek moet dan ook, wat betreft de studiekosten, worden aangemerkt als een verzoek om terug te komen van het in rechte onaantastbaar geworden besluit van 15 oktober 1999.

2.2. Gedaagde heeft in het primaire en het bestreden besluit nogmaals uiteengezet welke redenen tot het inhouden van de derde termijn hebben geleid en daaraan de conclusie verbonden dat het besluit van 15 oktober 1999 wordt gehandhaafd. De Raad leidt hieruit af dat gedaagde niet met een enkele verwijzing naar dit besluit heeft willen volstaan, doch de zaak (mede) op inhoudelijke gronden heeft beoordeeld.

2.3. Met betrekking tot het door de bestuursrechter te hanteren toetsingskader in gevallen als het onderhavige, waarin het gaat om een beslissing die uitsluitend betrekking heeft op een periode voorafgaande aan het verzoek om terug te komen, overweegt de Raad als volgt.

2.3.1. Een bestuursorgaan is in het algemeen bevoegd een verzoek van de belanghebbende om van een eerder ambtshalve genomen besluit terug te komen inhoudelijk te behandelen en daarbij de oorspronkelijke beslissing – al dan niet in volle omvang – te heroverwegen. Bewoordingen en strekking van artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staan daaraan niet in de weg. Indien het bestuursorgaan met gebruikmaking van deze bevoegdheid de eerdere afwijzing handhaaft, kan dit echter niet de weg openen naar een toetsing als betrof het een oorspronkelijk besluit. Een dergelijke wijze van toetsing zou zich niet verdragen met de dwingendrechtelijk voorgeschreven termijnen voor het instellen van rechtsmiddelen in het bestuursrecht. De bestuursrechter dient dan ook het oorspronkelijke besluit tot uitgangspunt te nemen en zich in beginsel te beperken tot de vraag of sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden en, zo ja, of het bestuursorgaan daarin aanleiding had moeten vinden om

het oorspronkelijke besluit te herzien.

2.3.2. In de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank overwogen dat, naast de beoordeling van de vraag of sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden, ook dient te worden gezien of appellante feiten of omstandigheden heeft aangedragen die de evidente onjuistheid van het oorspronkelijke besluit aantonen. Die rechtsopvatting wordt door de Raad niet langer onderschreven. De Raad is thans van oordeel dat (kennelijke) onjuistheid van het oorspronkelijke besluit op zichzelf geen beslissende rol speelt.

2.3.3. Het onder 2.3.2 overwogene leidt in dit geval niet tot vernietiging van de aangevallen uitspraak, reeds omdat de rechtbank heeft geoordeeld dat van evidente onjuistheid geen sprake is.

2.4. De Raad is van oordeel dat appellante ter ondersteuning van het verzoek om terug te komen van het besluit van 15 oktober 1999 geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden heeft aangevoerd. Hiervan uitgaande, kan niet worden gezegd dat gedaagde niet in redelijkheid tot het bestreden besluit met betrekking tot de studiekosten heeft kunnen komen dan wel daarbij anderszins heeft gehandeld in strijd met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of met een algemeen rechtsbeginsel.

2.5. De aangevallen uitspraak dient derhalve, deels met verbetering van gronden, op het punt van de studiekosten te worden bevestigd.

3. Het studieverlof.

3.1. Voorafgaande aan de aanstelling van appellante is onder meer afgesproken dat hij voor de studiejaren 1997 en 1998 recht heeft op 20 dagen studieverlof, alsmede dat de overige (20) studiedagen voor eigen rekening komen over een periode van 3 jaar zullen worden gekort.

3.2. Appellante betwist niet dat deze afspraak rechtsgeldig tot stand is gekomen. Hij is evenwel van mening dat de per 1 januari 1999 in werking getreden CAO-Onderzoekinstellingen 1999-2000 (CAO) een voor hem gunstiger regeling van de aanspraak op studieverlof behelst en dat gedaagde, op basis van die nieuwe regeling, niet had mogen weigeren de 160 opgenomen uren studieverlof alsnog aan hem uit te betalen.

3.3. De Raad overweegt dienaangaande dat de tussen partijen gemaakte afspraken over het studieverlof deel zijn gaan uitmaken van het besluit tot aanstelling van appellante en daarmee van de ambtelijke rechtsverhouding tussen partijen. Dit besluit is niet in rechte aangevochten en geldt derhalve als een gegeven. Het van kracht worden van de CAO als voor appellante geldende rechtspositieregeling bracht daarin geen verandering, reeds omdat de CAO op dit punt aan gedaagde ruimte liet. De Raad wijst er hierbij op dat artikel 6:3 van de CAO voorziet in een procedure om de benodigde en gewenste scholing vast te stellen, waarvan in dit geval geen gebruik is gemaakt om andere afspraken te maken dan die al waren vastgesteld.

3.4. Nog eind 1999 heeft appellante, in een berekening van het zijns inziens uit te betalen aantal verlofuren, de onderhavige 160 uren in mindering gebracht op zijn verloftegoed, daarmee aangevend dat de bij zijn aanstelling gemaakte afspraken nog steeds van kracht waren. Pas bij het inleidende verzoek van 23 maart 2000 heeft hij gevraagd de 160 uren studieverlof alsnog uit te betalen. Onder deze omstandigheden kan de Raad tot geen andere conclusie komen dan dat appellante geacht moet worden in de – stilzwijgende – handhaving van de bij zijn aanstelling getroffen regeling van het studieverlof te hebben berust (zie ook **CRvB** 1 februari 2001, TAR 2001, 43). Het verzoek van 23 maart 2000 dient daarom op één lijn te worden gesteld met een verzoek om terug te komen van een tot zodanige handhaving strekkend besluit van gedaagde. De weigering van gedaagde om dit verzoek in te willigen kan door de Raad slechts beperkt worden getoetst, op de wijze zoals hiervóór onder 2.3 omschreven.

3.5. Nu appellante bij het verzoek van 23 maart 2000 geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden heeft vermeld – anders dan de inwerkingtreding van de CAO – kan ook wat betreft het studieverlof niet worden gezegd dat gedaagde niet in

redelijkheid tot het bestreden besluit heeft kunnen komen dan wel daarbij anderszins heeft gehandeld in strijd met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of met een algemeen rechtsbeginsel.

3.6. Ook op dit punt dient de aangevallen uitspraak, met verbetering van gronden, te worden bevestigd.

4. De resterende vakantie-uren.

4.1. Na aanvankelijke correspondentie daarover is uiteindelijk tussen partijen niet meer in geschil dat ten tijde van de beëindiging van het dienstverband in totaal nog 180 aan appellant toekomende vakantie-uren niet waren opgenomen. Gedaagde is slechts bereid de helft van dit aantal uren aan appellant uit te betalen, nu appellant lange tijd onzekerheid heeft laten bestaan omtrent het aantal nog openstaande vakantie-uren en niet aannemelijk is gemaakt dat het niet opnemen van die uren om bedrijfsorganisatorische redenen noodzakelijk was.

4.2. De Raad stelt vast dat, anders dan in de aangevallen uitspraak is overwogen, het vereiste van bedrijfsorganisatorische redenen voor het niet opnemen van de vakantie-uren niet in artikel 5.5, tweede lid, van de CAO is opgenomen. Ook overigens is in de CAO geen bepaling van die strekking aan te wijzen. Het stelsel van artikel 5.5 komt er op neer dat bij beëindiging van het dienstverband het vakantieverlof in beginsel dient te zijn opgenomen, waarover tussen partijen in een vroegtijdig stadium afspraken dienen te worden gemaakt, doch dat desondanks bij het einde van het dienstverband resterende verlofaanspraken (of -tekorten) in geld worden gecompenseerd.

4.3. De Raad is voorts van oordeel dat het primair tot de verantwoordelijkheid van gedaagde behoort om zorg te dragen voor een deugdelijke verlofregistratie en, wanneer het einde van het dienstverband zich aftekent, het initiatief te nemen tot overleg over het tijdig opmaken van nog openstaande vakantie-uren. Daarbij is mede in aanmerking genomen dat het, blijkens artikel 5.2, eerste lid, van de CAO, gedaagde is die – zoveel mogelijk rekening houdend met de wensen van de werknemer – de tijdstippen van aanvang en einde van de vakantie dient vast te stellen.

4.4. Hoewel vast staat dat appellant niet regelmatig een door zijn chef af te tekenen verlofkaart placht bij te houden, heeft de Raad geen aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat daardoor een tijdig overleg over het opmaken van de vakantie-uren is bemoeilijkt of onmogelijk gemaakt. Daarbij is in aanmerking genomen dat appellant, naar hij ter zitting onweersproken heeft gesteld, het opnemen van verlof per e-mail aan het secretariaat placht door te geven en dat gedaagde, gezien zijn – appellants – positie binnen de KNAW, niet van hem verlangde dat hij daarover eerst met zijn leidinggevende contact opnam.

4.5. Nu voorts vast staat dat gedaagde appellant geen opdracht heeft gegeven om vakantie op te nemen en het niet opnemen van vakantie ertoe heeft geleid dat bij het einde van het dienstverband nog 180 vakantie-uren resteerden, stond het gedaagde op grond van het bepaalde in artikel 5.5, tweede lid, van de CAO niet vrij om slechts 90 van deze uren aan appellant uit te betalen.

4.6. De aangevallen uitspraak en het bestreden besluit dienen in zoverre te worden vernietigd.

5. De Raad acht termen aanwezig om gedaagde met toepassing van artikel 8:75 van de Awb te veroordelen tot vergoeding van een bedrag groot € 644,= aan kosten wegens aan appellant in eerste aanleg verleende rechtsbijstand en van een bedrag groot € 644,= aan kosten wegens aan appellant in hoger beroep verleende rechtsbijstand, alsmede tot een bedrag groot € 2,52 aan reiskosten in eerste aanleg en tot een bedrag groot € 14,20 aan reiskosten in hoger beroep, in totaal derhalve € 1.304,72.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Vernietigt de aangevallen uitspraak voorzover deze betrekking heeft op de uitbetaling van de nog openstaande vakantie-uren;

Verklaart het beroep van appellant in zoverre gegrond;

Vernietigt in zoverre het bestreden besluit van 1 mei 2001;

Bepaalt dat gedaagde in zoverre een nieuw besluit op bezwaar neemt met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen;

Bevestigt de aangevallen uitspraak voor het overige;

Veroordeelt gedaagde in de proceskosten van appellant tot een bedrag van € 1.304,72, te betalen door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen;

Bepaalt dat de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen aan appellant het door hem in eerste aanleg en in hoger beroep betaalde griffierecht van in totaal € 267,10 vergoedt.

» **Noot**

Deze uitspraak betreft een verzoek om terug te komen op een besluit (terugbetaling studiekostenvergoeding). Over ‘terugkomen op’ in de zin van art. 4:6 Awb gaat ook de hierna opgenomen uitspraak van 12 december 2003, «USZ» 2003/54. Een bestuursorgaan mag het besluit volledig heroverwegen. In beroep dient de bestuursrechter echter het oorspronkelijke besluit tot uitgangspunt te nemen als dat wordt gehandhaafd. De Raad zet onder en 2.31. en 2.3.1 het in dergelijke gevallen door de rechter te hanteren toetsingskader uiteen. Kennelijke onjuistheid van het oorspronkelijke besluit speelt geen beslissende rol. De vraag is of er sprake is van nieuwe feiten of veranderde omstandigheden. In de volgende aflevering van «USZ» zal Den Ouden de uitspraken over 4:6 Awb van commentaar voorzien.

Red.

Noot bij **CRvB** 4 december 2003, USZ 2004/52 en **CRvB** 12 december 2003, USZ 2004/54

Bestuursorganen zijn in beginsel bevoegd om op verzoek van een belanghebbende terug te komen op een eerder genomen en vaak rechtens onaantastbaar geworden besluit (bijv. **CRvB** 28 november 1995, «JB» 1996, 33). Een herzieningsverzoek kan worden gegoten in de vorm van een aanvraag van een beschikking. Om te voorkomen dat bestuursorganen kunnen worden gedwongen tot het herhalen van de besluitvorming rond reeds genomen beschikkingen door het opnieuw indienen van een aanvraag, geeft art. 4:6 Awb bijzondere regels voor de zogenaamde “herhaalde aanvraag”. Het komt erop neer dat de aanvrager in kwestie gehouden is nieuw gebleken feiten of omstandigheden (nova) in zijn aanvraag te vermelden. Ontbreken deze, dan is het bestuursorgaan bevoegd de aanvraag zonder meer af te wijzen, onder verwijzing naar de eerdere afwijzende beschikking. Art. 4:6 is van overeenkomstige toepassing wanneer het oorspronkelijke besluit niet op aanvraag, maar ambtshalve is genomen (zie de uitspraak **CRvB** van 12 december 2003, «USZ» 2004, 54 en bijv. **CRvB** 18 december 1997, AB 1998, 124).

Deze regels met betrekking tot herzieningsverzoeken lijken niet zo ingewikkeld, maar art. 4:6 Awb heeft al tot veel vragen en discussie aanleiding gegeven (zie daarover bijvoorbeeld H.E. Bröring en A.T. Marseille, “De ongekende vrijheden en beperkingen van art. 4:6 Awb”, JBplus 2002, p. 54 e.v. en J. de Vries, “Art. 4:6 Awb: enkele beschouwingen over de jurisprudentie van de bestuursrechters”, Gst. 2002, p. 521 e.v.). Eén van de discussiepunten betrof de vraag hoe indringend de bestuursrechter het besluit van een bestuursorgaan op een herzieningsverzoek mag toetsen, wanneer het bestuursorgaan bij de beoordeling van het verzoek – ondanks het feit dat de belanghebbende geen nova heeft aangetoond – het oorspronkelijke besluit toch inhoudelijk heeft heroverwogen. In zo’n geval maakt het bestuursorgaan dus geen gebruik van de bevoegdheid gegeven in art. 4:6 Awb.

De ABRS hanteert op dit punt een duidelijk standpunt: indien een bestuursorgaan besluit een herhaalde aanvraag af te wijzen op inhoudelijke gronden, mag de bestuursrechter slechts toetsen of de aanvrager feiten en omstandigheden heeft gemeld die het bestuursorgaan hadden moeten brengen tot heroverweging. De bestuursrechter mag de zaak niet beoordelen alsof het beroep zich richt tegen het oorspronkelijke afwijzende besluit; dat is immers onaantastbaar geworden. Of, zoals de Afdeling het formuleert in een uitspraak van 5 september 2001 (AB 2002, 12, m.nt. Marseille): “Anders zou aan het wettelijk voorschrift dat de mogelijkheid tot het instellen van beroep bindt aan een termijn – een voorschrift van openbare orde – zijn kracht worden ontnomen.” De **CRvB** zag dat tot voor kort anders. In een uitspraak van 25 januari 2002 (Gst. 7172, nr. 4) stelt de Raad nog dat wanneer het bestuursorgaan geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid ex art. 4:6 Awb maar de gehele voorliggende situatie opnieuw heeft getoetst, niet kan worden volstaan met een beoordeling van de vraag of er sprake was van nova. “Gegeven de keuze die gedaagde nu eenmaal voor een ruimere beoordeling heeft gemaakt, behoort in dit geval door de rechter ook de vraag te worden beantwoord of met betrekking tot het eerdere, in rechte onaantastbaar geworden besluit feiten of omstandigheden zijn gebleken die de evidente onjuistheid van dat besluit aantonen.”

Voor dit standpunt valt best iets te zeggen. Wanneer het bestuursorgaan zelf overgaat tot een heroverweging van het oorspronkelijke besluit neemt het daarmee in zekere zin afstand van de onaantastbaarheid van dat besluit. Waarom de bestuursrechter in zo'n geval de uitkomst van de heroverweging niet (marginaal) zou mogen toetsen, is niet op voorhand duidelijk. Wat daar ook van zij, in zijn uitspraak van 4 december 2003 («USZ» 2004, 52) sluit de **CRvB** zich aan bij de jurisprudentie van de ABRS en stelt nadrukkelijk dat inhoudelijke behandeling en heroverweging van het oorspronkelijke besluit door het bestuursorgaan niet de weg kan openen voor de bestuursrechter om het besluit op het herzieningsverzoek te toetsen als betrof het een oorspronkelijk besluit. “Een dergelijke wijze van toetsing zou zich niet verdragen met de dwingendrechtelijk voorgeschreven termijnen voor het instellen van rechtsmiddelen in het bestuursrecht”, aldus de Raad. De bestuursrechter dient “zich in beginsel te beperken tot de vraag of sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden en, zo ja, of het bestuursorgaan daarin aanleiding had moeten vinden om het oorspronkelijke besluit te herzien”. Van het standpunt dat, naast nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden, ook de evidente onjuistheid van het oorspronkelijke besluit het bestuursorgaan kan verplichten tot herziening van dat besluit, doet de Raad nu op een wat aarzende wijze afstand. “De Raad is thans van oordeel dat (kennelijke) onjuistheid van het oorspronkelijke besluit op zichzelf geen beslissende rol speelt.” Deze formulering suggereert dat de evidente onjuistheid van het oorspronkelijke besluit weliswaar niet beslissend, doch nog wel van belang kan zijn voor het antwoord op de vraag of het bestuursorgaan dat besluit op verzoek zou moeten herzien.

De uitspraak van 12 december 2003 («USZ» 2004, 54) heeft betrekking op een situatie waarin het bestuursorgaan wél gebruikmaakte van de bevoegdheid om herzieningsverzoeken verkort af te doen; het bestuursorgaan weigerde terug te komen op een besluit uit 1992 omdat niet was gebleken van nieuwe feiten of veranderde omstandigheden. De **CRvB** stelt dat hij daarvoor, anders dan voorheen, de volgende toetsingsnorm hanteert: “Overeenkomstig hetgeen is bepaald in art. 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), mag van degene die een bestuursorgaan verzoekt van een eerder ambtshalve genomen besluit terug te komen worden verlangd dat bij dit verzoek nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden worden vermeld die zulk een terugkomen kunnen rechtvaardigen. Wanneer geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden worden vermeld, kan het bestuursorgaan het verzoek zonder nader onderzoek afwijzen onder verwijzing naar zijn eerdere besluit.” Voorheen stelde de **CRvB** zich op het standpunt dat een dergelijke weigering door de bestuursrechter dient te worden geëerbiedigd, tenzij aan het eerdere besluit dusdanige gebreken kleven dan wel zich dusdanige omstandigheden hebben voorgedaan, dat het bestuursorgaan in redelijkheid niet had mogen weigeren dat eerdere besluit ongedaan te maken (vgl. **CRvB** 4 mei 2000, AB 2000, 299, m.nt. HH). Overigens werd deze nieuwe toetsingsnorm door de **CRvB** al eerder gebruikt, namelijk in uitspraken van 7 en 21 oktober 2003 (AB 2004, 11 en 12, m.nt. A.T. Marseille). Wel opvallend is dat de Raad vervolgens opmerkt dat naar zijn oordeel niet kan worden gezegd dat gedaagde niet in redelijkheid van de bevoegdheid van

art. 4:6 lid 2 Awb gebruik heeft kunnen maken, dan wel daarbij anderszins heeft gehandeld in strijd met een geschreven of ongeschreven rechtsbeginsel (vgl. **CRvB** 21 oktober 2003). De **CRvB** toetst aldus (nog steeds) marginaal het gebruik dat bestuursorganen maken van de bevoegdheid van art. 4:6 lid 2 Awb. Of de nieuwe toetsingsnorm die de **CRvB** in deze uitspraak noemt nu echt een andere is dan voorheen werd gehanteerd, is dus maar de vraag ...

W. den Ouden, Universiteit Leiden